

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 3 (1).

Izdan 1 jula 1935.

PATENTNI SPIS BR. 11749

Shepherd Thomas Lewis, Brighton, Engleska.

Poboljšanja na košuljama i okovratnicima.

Prijava od 31 jula 1933.

Važi od 1 decembra 1934.

Ovaj se pronalazak odnosi na meka ili kruta sredstva, kojima su snabdevene košulje ili okovratnici, da bi se okovratnik održao u svom položaju bez upotrebe zadnjeg dugmeta, pri čemu su ta sredstva tako podešena, da održavaju i strane okovratnika u svom položaju.

U toj celji, vratni deo košulje snabdeven je prema pronalasku jednim ispučenjem, elastičnim ili koje se ne može stisnuti, koje strči izvan njegove spoljne površine i pruža se oko njega bilo samo jednim delom ili većim delom njegove dužine, a okovratnik je snabdeven odgovarajućim ispučenjem, koje strči sa njegove unutrašnje strane i nalazi se na mestu, koje će biti odmah ispod ispučenja na vratnom delu, kada se okovratnik postavi na svoje mesto.

Okovratnik postavljen na svoje mesto na košulji ima uvek sklonost da klizi na više, a ne na niže, tako da se hvatanjem pomenutih ispučenja sprečava okovratnik da klizi na više.

Ova su ispučenja prema pronalasku načinjena bilo u celosti bilo delimično od gume ili drugog elastičnog materijala ili od substanca u obliku trake sličnih osobina, ili od cevi ili vrpca, koje se ne mogu stisnuti, prvenstveno zatvorena u podesnim pokrivalima ili omotima od platne ili sličnih tkiva.

Na priloženim nacrtima predstavljeno je nekoliko primera izvodjenja pronalaska.

Sl. 1 je perspektivni izgled košulje sa ispučenjem postavljenim oko vratnog dela.

Sl. 2 je unutrašnji izgled okovratnika

snabdevenog ispučenjem prema pronalasku.

Sl. 3 je zadnji izgled vratnog dela košulje sa ispučenjem prema pronalasku.

Sl. 4 je unutarnji izgled okovratnika, kod koga je ispučenje načinjeno kao isprekidani član.

Sl. 5 do 9 su vertikalni preseci okovratnika i vratnog dela u uzajamnom radnom položaju, na kojima su pokazani razni poprečni preseci oblika ispučenja.

Sl. 10 predstavlja izgled jedne druge konstrukcije ispučenja i deo omota u kome se isto nalazi.

Sl. 11 je vertikalni presek sa sl. 11 po liniji 11—11.

Sl. 12 je vertikalni presek kroz ispučenje i pokazuje jedan izmenjen oblik konstrukcije ispučenja.

Sl. 13 pokazuje ispučenje koje je načinjeno sa unutaršnjim tvrdim jezgrom.

Sl. 14 je izgled odozgo, a sl. 15 izgled sa strane na kojima je pokazano, kako je gumena vrpca zákošena na svom kraju.

Ispučenje je označeno sa a na vratnom delu b sastoji se od gume, kaučuka ili druge elastične cevi ili vrpce e, zatvorene u podesnom pokrivalu ili omotu d od platna ili slične tkanine, kao što je jasno pokazano na sl. 5. Omot d može biti načinjen od rastegljivog ili razvlačljivog materijala.

Omot d je pričvršćen, kao što je pokazano, za vratni deo pričivanjem kao kod e. Slično je pričvršćena za okovratnik f, da bi činila ispučenje a', gumena ili druga cev ili vrpca g, koja je takodjer uvijena u omot h od platna ili druge tkanine, pri-

čvršćen prišivanjem, kao što je pokazano kod k.

Ispupčenja, bilo da se nalaze u jednom omotu ili ne, kao što se vidi, tako su prišivena jedno naspram drugog, da proizvode dejstvo čvrstog pridržavanja, a njihove ivice koje se dodiruju imaju izvesnu slobodu kretanja, tako da se mogu pokretati jedna prema drugoj.

Okovratnik pokazan na nacrtima primera radi, je t zv. dupli okovratnik, koji je posuvraćen na niže. Ispupčenje a' načinjeno na okovratniku, treba da je, kao što je i pokazano, manjeg poprečnog preseka od ispupčenja a, koje se nalazi na vratnom delu košulje. Primera radi navodimo, da bi ispupčenje na vratnom delu moglo imati prečnik od 0.32 cm. dok ispupčenje na okovratniku može imati prečnik od 0.2 cm. Na taj način, kao što se vidi na sl. 5, ispupčenje na okovratniku moći će dobro da zahvati ispod ispupčenja na vratnom delu, jer je udešeno da se podvlači pod krivinu ispupčenja gde se ovo savija u nazad ka vratnom delu. Tako je postignuto čvrsto ležište, da bi se okovratnik držao sigurno u svom položaju i da ne može nikad da se oslobodi. Ovaj efekat pridržavanja još je pojačan i krivinom okovratnika, pošto on sleduje unaokolo krivinu vratnog dela.

Najbolje je kad se gumene vrpce ili cevi oba ispupčenja načine od čiste para gume ili od kakve druge supstance ili materijala koji imaju slične osobine, i koji imaju maksimum elastičnosti prema poprečnom pritisku, a istovremeno gumena vrpca može da ima vrlo malu sposobnost izvlačenja u uzdužnom smisli, ma da gumena ili druga elastična vrpca može da bude, ako, se to želi, slobodno istegljiva u uzdužnom pravcu.

Ako su ispupčenja napravljena na ovaj način i načinjena od gume ili sličnog elastičnog ili rastegljivog materijala, ona neće imati tendenciju da ostanu stalno spljosnuta usled dejstva pranja, već će zadržati svoju elastičnost u prkos ponovljenom pranju i peglanju košulje i okovratnika. Ispupčenja se mogu uvek vrlo dobro primeniti na košuljama i okovratnicima, bilo da su meki ili tvrdi, ili prosti ili dupli.

Obično će ispupčenja i gumene vrpce i cevi koje se u njima nalaze biti kružnog poprečnog preseka, ali se naravno i drugi podesni oblici mogu upotrebiti. Tako su na sl. 6 elastične vrpce l i m približno kvadratnog preseka, ali su im strane koje dolaze u međusobni položaj hvatanja malo zakošene kao kod n, tako da liče na lastin rep i da se oba dela drže u boljoj uzajamnoj vezi.

Na sl. 7 su elastične vrpce o i p kva-

dratnog poprečnog preseka i relativne veličine. kao što je pokazano.

Na sl. 8 su elastične vrpce q i r približno ovalnog oblika, dok elastične vrpce S i t na sl. 9 imaju ispupčenja u, koja se uzajamno zahvataju, kao što je pokazano.

Ma da će obično i vrpca na vratnom delu i vrpca na okovratniku biti istog poprečnog preseka, može naravno vrpca upotrebljena na okovratniku biti i drukšeg preseka, nego što je presek vrpce na vratnom delu košulje.

U dosada opisanim primerima elastična traka je pojedinačna traka pune ili šuplje ili cevaste konstrukcije, ali se to može i izmeniti na taj način, što se takva vrpca načini od izvesnog broja tankih elastičnih vlakana spravljenih od gume, ili od materijala ili supstance sličnih osobina, kao što je pokazano u poprečnom preseku na sl. 11.

Vlakna v su umotana, upletena, upredena ili na drugi način rasporedjena da bi obrazovala celokupnu vrpcu i ona su prvenstveno položena ili upletena oko jednog jezgra W, načinjenog na primer od kože ili od kakvog drugog tvrdog materijala, koji se ne može stisnuti. Oko takvog snopa vlakana istkan je ili na ma koji drugi način postavljen omot ili pokrivalo od platna, pamuka, svile ili tome slično, da obuhvati snop vlakana i da ih održi u željenom položaju.

Radi lakšeg pričvršćavanja jednog ispupčenja načinjenog na ovaj način, omot y je prvenstveno produžen kod z u obliku jednog poruba, pomoću koga se može lako pričvrstiti na primer šivenjem, kao kod 20 za okovratnik ili za vratni deo košulje. Ako se omot na ovaj način pričvrsti, t. j. ako je ispupčenje pričvršćeno samo jednom svojom ivicom, ono će imati izvesnu slobodu kretanja, kako bi se obezbedilo bolje hvatanje između oba ispupčenja.

U jednom drugom obliku izvodjenja, pokazanom na sl. 12, vlakna v su rasporedjena kao i na sl. 11 oko jezgra w, ali je ovde postavljen spolja duž snop vlakana jedan član 21 od kože ili nestišljivog materijala, koji se pruža paralelno sa vlaknima snopa, a sve zajedno spojeno jednim spoljnim omotom, y od tkanja ili drugog materijala, kao svile, pamuka ili tome slično. Kao što se vidi na sl. 12 dobiveno ispupčenje je približno ovalnog oblika i može se lako pričvrstiti za vratni deo košulje ili za okovratnik prošivanjem po liniji 22, tako da ubodi prodju kroz ispupčenje ili ako se želi i kroz izvesan broj vlakana v između jezgra w i spoljnog člana 21.

Na sl. 13 pokazana je gumena ili slično elastična vrpca šupljeg ili cevastog oblika, kao što je pokazano kod 23, koja je izli-

vena ili navučena oko jednog relativno tvrdog jezgra 24, načinjenog od podesnog savitljivog materijala koji neće sprečavati savijanje okovratnika odnosno vratnog dela košulje. Takvo se jezgro može na primer načiniti od celuloida, metala, bakelita, ksilonita ili druge podesne ili slične substance. A može se i celo ispupčenje načiniti od takve relativno tvrde substance i uviti u omot od tkanine.

Ako se vrpca načini u obliku gumene ili slično elastične cevi 23, postići će se isti efekat elastičnosti, tako da se ispupčenje neće pokvariti ili deformisati u svom obliku usled upotrebe ili pranja i peglanja.

Napominjemo da je ispupčenje pričvršćeno na vratnom delu otprilike na polovini njegove visine, dok je na okovratniku ispupčenje pričvršćeno bliže donjem kraju. Ovaj uzajamni položaj oba ispupčenja nije ograničen na pokazane položaje, već se mogu naravno prema želji ispupčenja postaviti i u drugim položajima.

Da ne bi krajevi ispupčenja ostali kao štrčeača ramena, krajevi ispupčenja su prvenstveno zašiljeni kao kod 25, pri čemu su vertikalne strane ovih krajeva zakošene kao kod 26. Vidi sl. 14 i 15.

Ako se krajevi ispupčenja ovako načine, ispupčenja će izgledati prijatno i glatko, tako da neće kvariti izgled košulje ili okovratnika. Ma da treba pretpostaviti, da oba ispupčenja budu iscela u dužini, ona se mogu podeliti u dva ili više dela, kako se za shodno nadje. Na sl. 4 pokazan je na pr. okovratnik čije se ispupčenje sastoji iz tri dela 27. Ispupčenje na vratnom delu može biti na isti način podeljeno na više delova, a može biti i iz jedne dužine i u mesto da ispupčenje bude dugačko kao što je pokazano na sl. 1, ono može biti dugačko samo nekoliko santimetara.

Ako se ispupčenja načine na napred opisane razne načine, okovratnik se drži u svom položaju i natrag i sa strane. Osim toga, zahvaljujući elastičnosti ispupčenja, ova neće izgubiti svoje osobine usled pranja i peglanja košulje i okovratnika, što bi bio slučaj, da je ispupčenje načinjeno samo od tkanina.

U jednom daljem izmenjenom obliku izvodjenja, mogu se elastične cevi ili vrpce načiniti i od latex-a, tretiranog na podesan način agensima za koagulisanje i vulkaniziranje, čime će se dobiti vrpca od stabilizovanog latex-a, koji će imati visoki stepen elastičnosti i dovoljnu čvrstoću da izdrži upotrebu.

Ako se ispupčenje načini od izvesnog broja vlakana, kao što je pokazano na sl. 10, 11 i 12, i ova pojedina vlakna mogu se izraditi od latex-a podesno prepariranog,

a svako vlakno može se pokriti svilom, platnom ili tome slično, a može se ostaviti i nepokriveno. Osim toga mogu se upotrebiti, ako se želi, i elastični konci za prišivanje ispupčenja na svojim mestima.

Ako se upotrebi omot za uvijanje cevi ili vrpce, kao što je ranije opisano, ovakav omot može takodje biti rastegljiv ili elastičan, ako se načini u celosti ili delimično od konaca od gume, latex-a ili drugog materijala sa sličnim osobinama. Ovakvi konci mogu biti svi izvlačeni ili predeni, ili jedan deo izvlačen a drugi deo preden, ili samo izvlačeni ili samo predeni. Ovi se konci mogu pokriti platnom, pamukom ili tome slično. Za prišivanje ovakvog omota bolje je upotrebiti slične istegljive ili elastične konce.

Kod jednog daljeg izmenjenog oblika izvodjenja pronalaska, ispupčenje se može načiniti specijalnim tkanjem samog tkiva za okovratnik ili za vratni deo košulje. Na mestu na kome treba da se obrazuje željeno ispupčenje, jedno ili više gumenih vlakana mogu se utkati, čime će se postići na željenom mestu jedno proširenje koji strči slično opisanim ispupčenjima i koje može da služi za istu svrhu, tako da se ispupčenje ne mora zasebno pričvršćivati, već sačinjava deo tkanine.

Nije potrebno da ispupčenje bude stalno pričvršćeno za vratni deo ili za okovratnik. Ako se želi, ispupčenje može biti tako pričvršćeno, da se može lako odvojiti, na primer može se držati na svom mestu ušicama, rupicama i tome slično.

Ako se želi, može se ispupčenje u celosti umetne u jedan prevoj načinjen od materijala koji sačinjava okovratnik ili vratni deo.

Opisanim uređajem održava se okovratnik elastično oko vrata, tako da uređaj predstavlja tako, reći jedan savitljiv elastičan okvir, koji drži vratni deo i okovratnik udaljene od vrata i ostavlja ovome potpunu slobodu. Osim toga, kako nije potrebno upotrebljavati zadnje dugme za držanje okovratnika, ne samo što se postizava veća sloboda kretanja, već se obezbeđuje i veći komfor nosiocu ovakvog okovratnika.

Patentni zahtevi:

1. Poboljšan uređaj za nošenje odvojenih okovratnika sa košuljama, naznačen time, što se sastoji iz jednog para ispupčenja načinjenih delom ili u celosti od materijala kao što je guma ili od materijala sa sličnim elastičnim osobinama ili od materijala koji se ne može stisnuti, na koje ne utiče pranje i peglanje, tako da je jedno

ispupčenje pričvršćeno za okovratnik, a drugo za vratni deo košulje i da oba ispupčenja zahvataju jedno u drugo.

2. Uredjaj prema zahtevu 1. naznačen time što je košulja snabdevena na spoljnoj strani vratnog dela jednim elastičnim ili neiskvarljivim ispupčenjem, podešenim da zahvata sa sličnim ispupčenjem predviđenim na unutarnjoj strani okovratnika.

3. Uredjaj prema zahtevu 1. naznačen time, što je okovratnik snabdeven na unutarnjoj strani jednim elastičnim ili neiskvarljivim ispupčenjem, podešenim da zahvata sa sličnim ispupčenjem predviđenim na spoljnoj strani vratnog dela košulje.

4. Poboljšani uredjaj za nošenje odvojenih okovratnika sa košuljama bez upotrebe zadnjeg dugmeta za okovratnik, naznačen time, što ima ispupčenje načinjeno od gume ili od latex-a ili od sličnog materijala i postavljeno na susednim površinama okovratnika i vratnog dela košulje, tako da ispupčenje na okovratniku zahvata ispod ispupčenja na vratnom delu, čime se okovratnik održava u svom položaju ne samo pozadi, nego i na stranama.

5. Uredjaj prema zahtevima 1 do 4, naznačen time, što se ispupčenje sastoji iz jedne gumene ili druge elastične cevi ili vrpce, sadržane u jednom omotu od pamuka, platna svile ili slične tkanine, koji je istegljiv ili neistegljiv i pričvršćen elastičnim ili ne elastičnim koncima.

6. Uredjaj prema zahtevu 5, naznačen time, što je omot tako učvršćen u svom položaju, da ima izvesnu slobodu kretanja, kako bi bolje održavao vezu između jednog para ispupčenja.

7. Uredjaj prema zahtevu 4, naznačen time, što je poprečni presek ispupčenja načinjenog na okovratniku nešto manji od poprečnog preseka ispupčenja na vratnom delu, pri čemu je oblik poprečnog preseka isti ili različit.

8. Uredjaj prema zahtevu 2, naznačen time, što je ispupčenje neprekidno ili prekidano, ili što je jedno neprekidno, a drugo prekidano.

9. Uredjaj prema zahtevima 1—4, naznačen time, što je ispupčenje puno ili šuplje elastične konstrukcije, ili što je načinjeno kao elastična cev koja obuhvata jedno tvrdo jezgro.

10. Uredjaj prema zahtevima 1—4, naznačen time, što su gumena cev ili vrpca koje sačinjavaju ispupčenje načinjene od izvesnog broja vlakana od gume ili drugog elastičnog materijala, umotanih, upletenih ili upredenih i što je svako vlakno pokriveno

po želji pamukom, svilom ili tome slično.

11. Uredjaj prema zahtevu 10, naznačen time, što su vlakna koja čine elastičnu vrpcu položena ili skupljena oko jednog centralnog jezgra od kože ili drugog tvrdog materijala, pri čemu je ovako sastavljena vrpca uvijena u jedan spoljni omot od svile, pamuka, platna ili tome slično.

12. Uredjaj po zahtevu 11, naznačen time, što se osim unutarnjeg jezgra upotrebljuje i jedan spoljni član, postavljen duž spoljne površine snopa vlakana, pri čemu je sve ovo obuhvaćeno jednim spoljnim omotom od svile, pamuka, platna ili tome slično.

13. Uredjaj prema zahtevu 11 ili 12, naznačen time, što je spoljni omot produžen u vidu poruba, pomoću koga se elastična vrpca može da pričvrsti u svom položaju šivenjem, ili što se elastična vrpca može pričvrstiti šivenjem tako da ubodi prolaze između centralnog jezgra i spoljnog člana i ako se želi, kroz pojedina gumena ili slična vlakna.

14. Uredjaj prema zahtevu 1, naznačen time, što su krajevi elastične cevi ili vrpce zakošeni, da bi se izbegla strčuća ramena.

15. Uredjaj prema zahtevu 1, naznačen time, što je elastična cev ili vrpca obrazovana u samom tkivu vratnog dela košulje ili okovratnika, tako što se u tkivo utkaju jedno ili više gumenih vlakana ili vlakna od latex-a.

16. Uredjaj za nošenje okovratnika bez upotrebe zadnjeg dugmeta, naznačen time, što je po jedno ispupčenje pričvršćeno za obližnje površine okovratnika i vratnog dela, pri čemu su ova ispupčenja načinjena od materijala koji se ne može stisnuti, kao celuloid, metal, bakelit, ksilonit i tome slično i što ispupčenja, pokrivena ili ne, zahvataju jedno u drugo.

17. Uredjaj za nošenje odvojenih okovratnika bez upotrebe zadnjeg dugmeta, naznačen time, što je po jedno ispupčenje od elastičnog materijala ili od materijala koji se ne može stisnuti pričvršćeno na obližnjim površinama okovratnika ili vratnog dela, tako da zahvataju jedno u drugo, čime obrazuju jedan savitljiv okvir koji drži vratni deo i okovratnik udaljene od vrata, dajući mu tako slobodu.

18. Uredjaj prema zahtevu 4, naznačen time, što je ispupčenje pričvršćeno ili što se može skidati.

19. Uredjaj prema zahtevu 4, naznačen time, što je ispupčenje načinjeno u naboru samoga materijala od koga je načinjen okovratnik odnosno vratni deo.

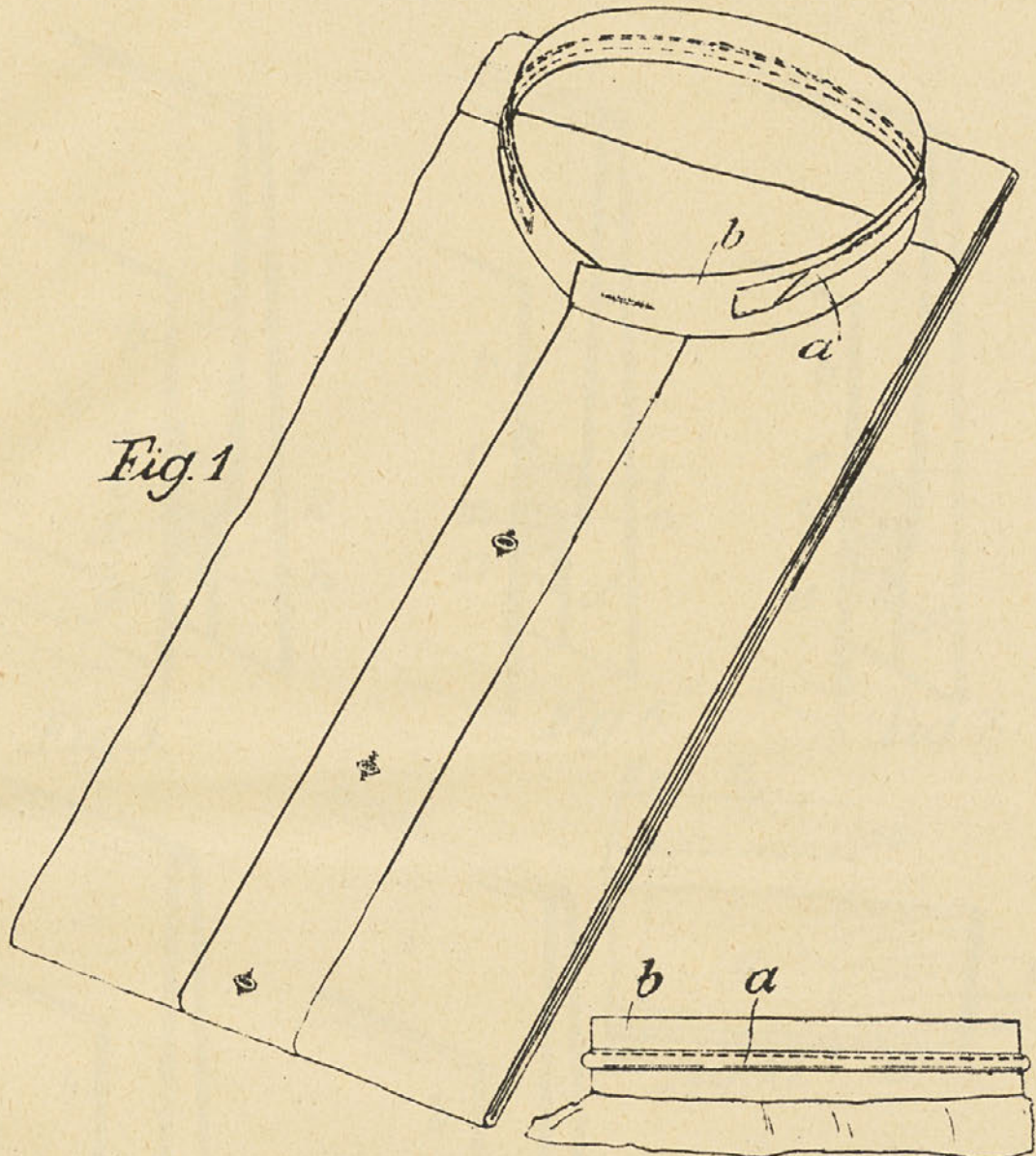

Fig. 1

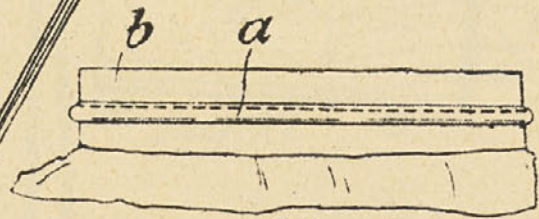

Fig. 3.

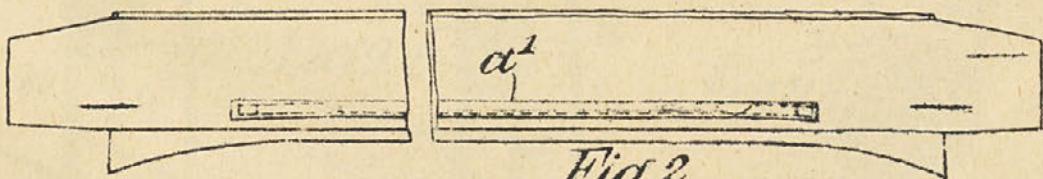

Fig. 2.

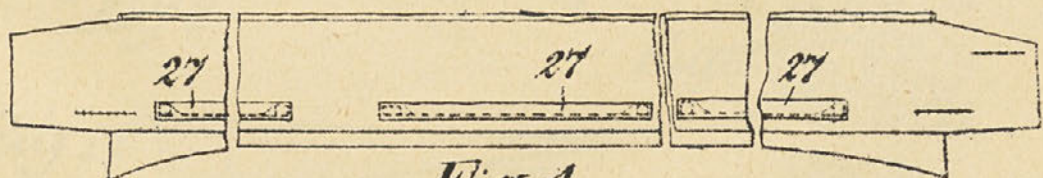

Fig. 4.

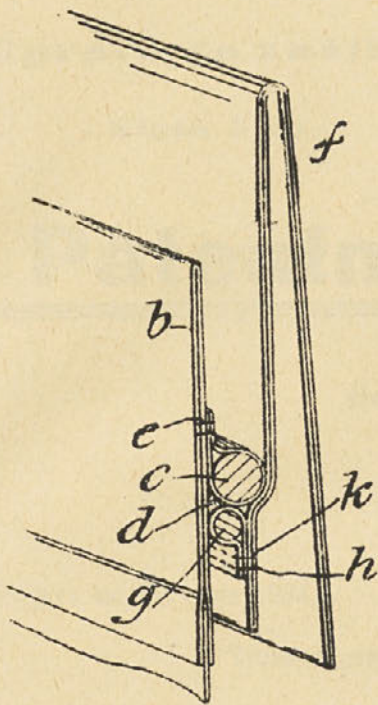

Fig. 5.

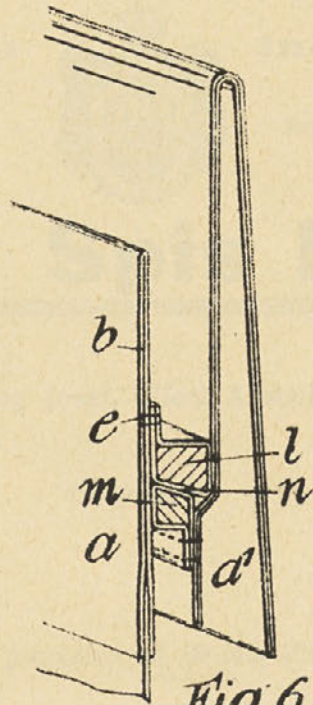

Fig. 6.

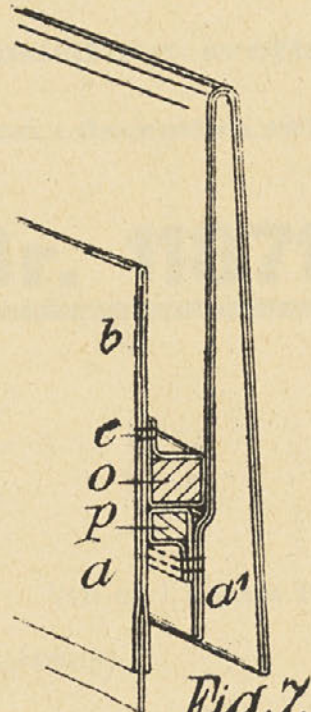

Fig. 7.

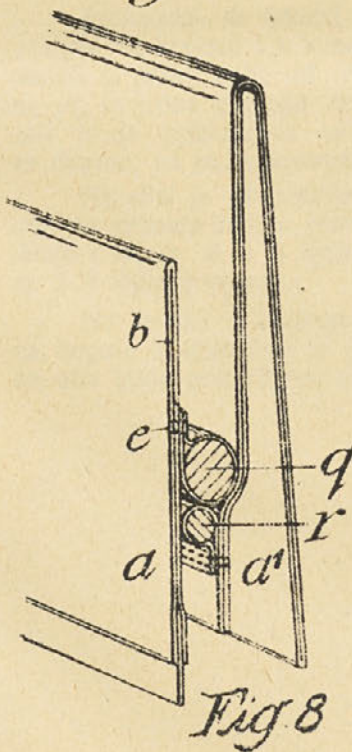

Fig. 8.

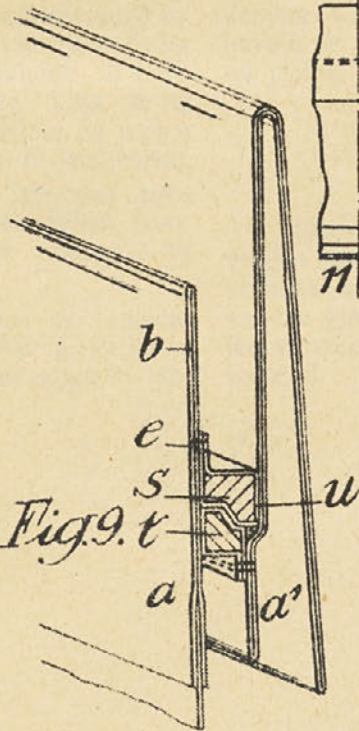

Fig. 9.

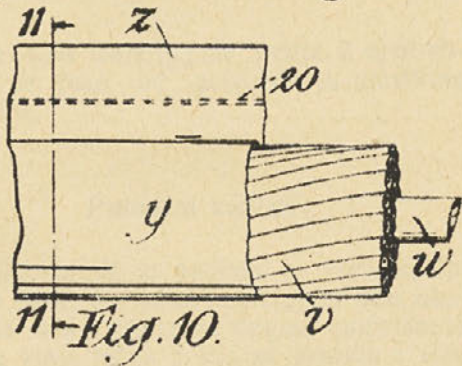

Fig. 10.

Fig. 11.

Fig. 12.

Fig. 13.

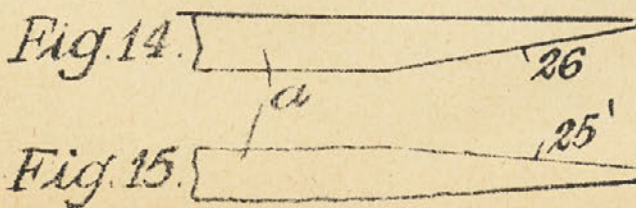

Fig. 14.

Fig. 15.

